

Asia: VN/1752/2025

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle EU:n pakkaus- ja pakkausjäteasetuksen täydentämistä koskevaksi lainsäädännöksi

Laki jätelain muuttamisesta ja pykäläperustelut

9 §. Tuotteita koskevat huolehtimisvelvollisuudet ja kiellot

PPWR kattaa kaikki pakkaukset, mutta suuri osa sen informaatio- ja merkintävelvoitteista on suunniteltu kuluttajaympäristöön. Muoviteollisuus ry olisi valmis osallistumaan työhön, jolla Suomessa tehdään selkeä ero kuluttajapakkauksien ja B2B-pakkauksien välillä.

Harmonisoidut lajittelu-/kierrätyspiktogrammit ovat tarkoituksenmukaisia kuluttajaympäristöissä, mutta B2B-kontekstissa pakkausvirtoja käsittelevät ammatillaiset sopimus pohjaisen jätehuollon piirissä. Ehdotamme, että HE:n perusteluissa tuodaan esiin mahdollisuus rajata piktogrammivelvoite kuluttajapakkauksiin ja vapauttaa B2B-myynti- ja ryhmäpakkaukset, kun erilliskeräys ja käsittely on sopimuksin varmistettu.

22 §. Valtion viranomaiset

-

24 a §. Markkinavalvonta

Riittävään ja uskottavaan markkina- sekä rajavalvontaan tulisi osoittaa riittävät resurssit vapaamatkustajien seulomiseksi ja eriarvoisuuden välttämisen kotimaisen tuottajan ja materiaalin maahantuojan välillä esimerkiksi Suomen ja EU:n sisäisen muovikierrätysraaka-aineen hintakilpailukyvyyn sekä kierrätysjärjestelmässä olevan kierrätysraaka-aineen puhtauden varmistamiseksi. Tämä on erittäin keskeinen asia toimivan markkinan rakentamisessa. Riittävät resurssit ja selkeät vastuunjaot Lupa- ja valvontaviraston, kuntien, TUKESin, elintarvikevalvontaviranomainen, Ruokavirasto, SYKE ja Tullin osalta.

PPWR:n yksityiskohtia täsmennetään 2026–2030 toissijaisella sääntelyllä ja komission ohjeilla. Kirjataan HE:seen selkeä menettely- ja vastuumalli kansallisen ohjeistuksen säännölliseen päivittämiseen (mm. merkinnät, kierrätettävyyden luokitukset, uudelleenkäytön tulkinnat), jotta vältetään lukkiutuneet tulkinnat.

Monikerros- ja monimateriaalimuovipakkaukset kuuluvat täysin PPWR:n vaatimusten piiriin. Elintarvikepakkauksien osalta mm. PFAS aineiden rajoitusten valvonta tulisi osoittaa vain yhdelle viranomaiselle.

25 §. Muut valvontaviranomaiset

Laissa tulisi määritellä selkeät työnjaot ja vastuut sekä velvollisuudet valvontaviranomaisien kesken.

46 §. Tuottajan vastuu jätehuollosta ja sen kustannuksista

-

48 §. Tuottajavastuun piiriin kuuluvat tuotteet ja tuottajat

-

52 §. Toimet uudelleenkäytön edistämiseksi ja jätteen synnyn ehkäisemiseksi

Kirjataan, että kaikessa toimeenpanon aikataulussa huomioidaan, että riittävät investoinnit keräykseen, lajitteluun ja kierrätykseen ovat turvatut ennen keräysvelvoitteiden laajentamista eikä pakkausjätteitä tarvitse kuljettaa Suomesta ulos. (jotta koko ketjun kyvykkyys ja kapasiteetti mahdollistavat kierrätystavoitteiden saavuttamisen).

Pidämme hyvänä ja tervetulleena komission valmistelemaa delegeoitua säädöstä, joka vapauttaisi lavasuojakäreet ja vannenauhat uudelleenkäyttövelvoitteista (PPWR 29 artikla). Odotusaika ja sen aikainen epävarmuus heikensivät suomalaisten yritysten toimintaympäristöä ja tulevaisuususkoa. Pyydämme Suomea tukemaan EU-tasolla myös mahdollisia lisäpoikkeuksia muille B2B-pakkauksille, mikäli elinkaariarviointi (LCA) osoittaa vähäisen tai negatiivisen nettoympäristöhyödyn. Tämä on erityisen tärkeää pk-yrityksille, joille rinnakkaisten järjestelmien ja seurannan investointitarpeet voivat muodostua kohtuuttomiksi.

55 §. Tuottajan rekisteröitymisen varmistaminen

-

61 §. Eräiden tuotteiden tuottajilta ja tuottajayhteisöiltä vaadittava vakuus

-

63 §. Tuottajayhteisön toiminta

-

63 a §. Tuottajien maksuosuudet ja niiden mukauttaminen

-

66 a §. Tuottajan tai muun toimijan valtuutettu edustaja

-

68 §. Juomapakkausten palautusjärjestelmän perustaminen ja järjestelmään liittyminen

Lisätään perusteluihin viittaus, että käynnistetään Suomessa työ, jolla toimeenpanossa erotetaan kuluttaja- ja B2B-pakkaukset; B2B-toimijoiden osalta hyödynnetään sopimus pohjaisia erilliskeräys- ja palautusjärjestelmiä, eikä luoda päällekkäisiä kuluttajalähtöisiä velvoitteita.

101 §. Hakemus tuottajarekisteriin hyväksymiseksi

-

102 §. Tuottajarekisteriin hyväksymisen edellytykset

-

122 §. Tiedonsaantioikeus

-

126 §. Rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen

-

128 §. Tuottajavastuuta koskevan rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen

-

144 §. Maksut

-

Laki verkon välityspalvelujen valvonnasta annetun lain 1 ja 17 §:n muuttamisesta ja pykäläperustelut

1 §. Digitaalisten palvelujen koordinaattori ja muut toimivaltaiset viranomaiset

-

17 §. Eräiden verkkoalustojen tarjoajien seuraamusmaksut

-

Valtioneuvoston asetus pakkauksista ja pakkausjätteistä annetun valtioneuvoston asetuksen 23 §:n muuttamisesta ja pykäläperustelut (HE-luonnos luku 7)

23 § Markkinavalvonta

-

Muut kommentit

Mahdolliset muut kommentit HE-luonnokseen

Kiitämme mahdollisuudesta lausua. Muoviteollisuus Suomessa tarkoittaa vastuullisia kotimaisia pakkaajia, pakkausten valmistajia sekä kierrättäjiä, satoja yrityksiä, tuhansia ihmisiä ja työpaikkoja, tuottajavastuujärjestelmien perustaja mm. pakkaus- ja maatalousmuoveille sekä komposiittien hyödyntämisen kehittäjiä.

Muovialan yrityksiä on Suomessa yli 500 ja alamme yhteensä laskettu liikevaihtoa on noin 4 miljardia euroa.

YHTEENVETO KANNASTA

Kannatamme PPWR-asetuksen (EU 2025/40) täytäntöönpanoa Suomessa niin, että:

- kansallinen sääntely pysyy EU-minimitasolla
- kuluttaja- (B2C) ja teollisuus-/kauppapakkaukset (B2B) erotetaan toimeenpanossa selkeästi,
- hallinnollinen- ja kustannustaakka ei kasva pk-yrityksille
- Suomi tukee EU-tasolla kohdennettuja, näyttöön perustuvia poikkeuksia B2B-pakkauksille (esim. lavasuojakääreet ja vannenauhat), jotta vältetään sääntelystä johtuvat kustannukset joilla ei ole mitään merkittävää ympäristöhyötyä.
- Riittävät investoinnit keräykseen, lajitteluun, ja kierrätykseen varmistetaan ennen keräysvelvoitteiden laajentamista
- Riittävään ja uskottavaan markkina- sekä rajavalvontaan osoitetaan resurssit ja keinot vapaamatkustajien seulomiseksi ja eriarvoisuuden välttämisen kotimaisen tuottajan ja materiaalin maahantuojaan välillä esimerkiksi Suomen ja EU:n sisäisen kierrätysraaka-aineen hintakilpailukyvyn sekä kierrätysjärjestelmässä olevan kierrätysraaka-aineen puhtauden varmistamiseksi.
- EU:n alueen toimivat yhteismarkkinat toimivat samoilla pelisäännöillä kaikissa maissa
- Komission tulkintaohjeet on saatu

Monikerros- ja monimateriaali-muovipakkaukset

Monikerros- ja monimateriaalimuovipakkaukset kuuluvat täysin PPWR:n vaatimusten piiriin.

Esitys ei käsittele monikerrospakkauksia erillisenä kategoriana, koska PPWR ei tee niin. Tämä jättää paljon avoimia kysymyksiä, mm.:

- Kierrätettävyyden ja materiaalikoostumuksen laskenta monikerrosrakenteille.
- Kierrätysmuovin vähimmäisosuuden soveltaminen kerroskohtaisesti.
- PFAS-mittausvastuiden jakautuminen (Tukes vs. elintarvikevalvonta).
- Merkintäsääntöjen tuleva sisältö ja soveltaminen monikerrosrakenteisiin.
- Komission puuttuvat ohjeet ja viivästyneet täytäntöönpanosäädökset

Päivitettävä ja päivittyvä ohjeistus

Ehdotamme, että ehkä SYKE tai LVV tai TUKES julkaisee ja päivittää säännöllisesti PPWR-ohjeistusta yrityksille (myös englanniksi/ruotsiksi), sisältäen mallipohjat (DoC, merkintä, data) ja Q&A-osiot.

VAIKUTUKSET PK-YRITYKSIIN JA SIIRTYMÄTUKI

PPWR:n harmonisointi on periaatteessa pk-yrityksille eduksi (yksi EU-sääntökehys), mutta siirtymä aiheuttaa materiaalien, rakenteiden ja datan päivitystarpeita. Siksi toivomme ohjeistuksen lisäksi kohdennettua neuvontaa ja kevyitä kehittämistukia.

MUITA HUOMIOITA EU-TASON TÄSMENNYKSISTÄ

Tarve komission tulkintaohjeille ennen kansallista toimeenpanoa.

Jotta EU-säädösten kansallinen täytäntöönpano olisi oikeusvarmaa ja yrityksille ennakoitavaa, jäsenvaltioiden – myös Suomen – on syytä odottaa komission PPWR:ää koskevia tulkintaohjeita ja kirjallisia vastauksia. Koska ohjeistus on merkittävästi viivästynyt ja yhä puuttuu, jäsenmaiden ja yritysten on vaikea valmistautua asetuksen toimeenpanoon. Tämä näkyy myös hallituksen esityksessä, jossa joudutaan tukeutumaan komission alustaviin tulkintoihin.

PPWR:n soveltamispäivä on 12.8.2026. Jäsenvaltioiden tulisi siihen mennessä varmistaa, että viranomaisohjeistus kattaa keskeiset tulkintakysymykset. Nyt ohjeistus on puutteellinen, koska komission tulkintaohjeet viivästyvät, minkä vuoksi kansalliset viranomaiset eivät anna ennakkotulkintoja. Myös osassa asioita viranomaisten toimivalta syntyy vasta asetuksen voimaantulon myötä. Kotimaisten ohjeiden puute tekee yritysten asianmukaisesta valmistautumisesta käytännössä mahdotonta.

LOPPUKIRJAUS

Toivomme, että hallituksen esityksen jatkovalmistelussa edellä mainitut kohdennetut muutokset ja täsmennykset huomioidaan. Tavoitteena on varmistaa, että PPWR:n toimeenpano Suomessa on:

- ympäristötavoitteiden kannalta vaikuttava,
- yrityksille ennakoitava ja hallinnollisesti kevyt,
- pk-yritysten kilpailukyvyn kannalta kestävä.

Koljonen Marko

Muoviteollisuus ry